

Glosa 1/2023

Autorzy / Tytuły / Abstrakty / Metadane / PL

---

dr Paweł Popardowski

Autor jest adiunktem w Instytucie Nauk Prawnych PAN w Warszawie (ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7133-5391>).

Wybrane zagadnienia problemowe dotyczące podmiotów uczestniczących w obrocie gospodarczym na tle bieżącego orzecznictwa Sądu Najwyższego

Orzecznictwo Sądu Najwyższego w znaczący sposób kształtuje współczesny obrót gospodarczy. Nie można bowiem zanegować faktu, że wyrażane w nim preferencje dotyczące sposobu wykładni poszczególnych rozwiązań normatywnych odnoszących się do organizacji wewnętrznej podmiotów gospodarczych oraz stosunków zewnętrznych z ich udziałem mają bezpośrednie przełożenie na praktykę prowadzenia aktywności gospodarczej. Wymierne odniesienia dla kształtowania praktyki gospodarczej uzasadniają bliższe omówienie niektórych wątków problemowych z tej materii, które znalazły swoje odzwierciedlenie w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego. W niniejszym przeglądzie omówione zostały trzy orzeczenia Sądu Najwyższego wydane w 2022 r. Pod względem merytorycznym dotyczą one zróżnicowanych zagadnień problemowych: wpływu zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej na status akcjonariusza w spółce akcyjnej; roszczeń spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej wobec jej byłego członka; zakresu dopuszczalnych zmian w statucie funduszu inwestycyjnego, które może przeprowadzić depozytariusz funduszu inwestycyjnego w trybie przewidzianym przez art. 68 ust. 1 i 3 ustawy z 27.05.2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Słowa kluczowe: spółki kapitałowe, fundusze inwestycyjne, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, rozdzielnosc majątkowa, akcjonariusz, zmiana statutu funduszu inwestycyjnego

Bibliografia

Adamus R., Czy syndyk spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej może dochodzić od jej członków uzupełnienia straty bilansowej, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2018/3.

Adamus R., O zagadnieniu odpowiedzialności członków SKOK w upadłości za stratę bilansową raz jeszcze, „Doradca Restrukturyzacyjny” 2019/3.

Blicharz R., Charakter prawny funduszu inwestycyjnego, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2002/3.

Chomiuk M. [w:] Kodeks spółek handlowych. Komentarz, red. Z. Jara, Warszawa 2018.

Chróścicki A., Fundusze inwestycyjne i emerytalne. Komentarz do ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, Warszawa 1998.

Dumkiewicz M., Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Warszawa 2020.

Gersdorf M. [w:] M. Gersdorf, J. Ignatowicz, Prawo spółdzielcze. Komentarz, Warszawa 1985.

Gurgul S., Upadłość spółdzielni mieszkaniowej, dewelopera i towarzystwa budownictwa wzajemnego, Warszawa 2012.

Kidyba A., Kodeks spółek handlowych. Komentarz, t. 1, Warszawa 2014.

Kidyba A., Spółka z o.o. Komentarz, Warszawa 2014.

Kobyliński W., Marat W., Działalność depozytariusza w świetle ostatnich zmian regulacji funduszy inwestycyjnych, „Monitor Prawa Bankowego” 2018/1.

Kropiwnicki J., Ustawa o funduszach inwestycyjnych. Komentarz, Warszawa 2013.

Kułąk K., Nabycie udziału kapitałowego ze środków pochodzących z majątku wspólnego małżonków w orzecznictwie Sądu Najwyższego [w:] Kodeks spółek handlowych po dziesięciu latach, red. J. Frąckowiak, Wrocław 2013.

Kwapisz-Krygel K., Prawo spółdzielcze. Komentarz, Warszawa 2014.

Michalski M. [w:] M. Michalski, L. Sobolewski, Prawo o funduszach inwestycyjnych. Komentarz, Warszawa 1999.

Mordaka K., Murawska E., Szachogłuchowicz K., Rola banku depozytariusza w sytuacji wygaśnięcia lub cofnięcia zezwolenia na działalność TFI, LEX 2021.

Mroczkowski R., Nadzór nad funduszami inwestycyjnymi, Warszawa 2011.

Mroczkowski R. [w:] Ustawa o funduszach inwestycyjnych. Komentarz, red. R. Mroczkowski, Warszawa 2014.

Popardowski P., O spółkach handlowych w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, „Glosa” 2019/4.

Potrzeszcz R., Siemiątkowski T. [w:] Kodeks spółek handlowych. Komentarz, t. 2, Tytuł III. Spółki kapitałowe. Dział I. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, red. R. Potrzeszcz, T. Siemiątkowski, Warszawa 2011.

Rodzyńkiewicz M., Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Warszawa 2018.

Sadkowski C. [w:] Ustawa o funduszach inwestycyjnych. Komentarz, t. 1, Art. 1–157, red. A. Kidyba, Warszawa 2018.

Sołtysik S. [w:] Prawo spółdzielcze. Komentarz, red. K. Osajda, Warszawa 2021.

Stefaniak A., Prawo spółdzielcze. Ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych. Komentarz, Warszawa 2018.

Stepnowska-Michaluk M., Likwidacja spółdzielni, Sopot 2009.

Strzępka J.A., Zielińska A. [w:] Kodeks spółek handlowych. Komentarz, red. J.A. Strzępka, Warszawa 2015.

Szermach A., Udział w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością a wspólność majątkowa małżeńska, Warszawa 2019.

Śledzikowski A., Wpływ podziału majątku wspólnego małżonków na status akcjonariusza spółki akcyjnej, „Przegląd Prawa Handlowego” 2017/8.

Tarska M., Małżeński reżim majątkowy a status prawny małżonka współnika osobowej spółki handlowej [w:] Status prawny małżonków w spółkach cywilnych i handlowych, red. Z. Kuniewicz, K. Malinowska-Woźniak, Warszawa 2016.

Zakrzewski P., Odpowiedzialność członków za zobowiązania spółdzielni w upadłości (z uwzględnieniem spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych) – zagadnienia wybrane, Warszawa 2020, https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2021/02/IWS_Zakrzewski-P._Odpowiedzialność-członków-za-zobowiązania-spółdzielni-w-upadłości.pdf (dostęp: 29.12.2022 r.).

Zakrzewski P. [w:] System Prawa Prywatnego, t. 21, Prawo spółdzielcze, red. K. Pietrzykowski, Warszawa 2021.

Zbiegień-Turzańska A. [w:] Prawo spółdzielcze. Komentarz, red. K. Osajda, Warszawa 2021.

Zdanikowski P., Podział udziałów w spółce z o.o. po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej, „Przegląd Prawa Handlowego” 2019/4.

---

dr Tomasz Czech

Autor jest radcą prawnym w Warszawie.

Status umowy w prawie konsumenckim – glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 18.05.2022 r., II CSKP 362/22

Glosowany wyrok Sądu Najwyższego dotyczy dwóch istotnych zagadnień prawa konsumenckiego. Po pierwsze odnosi się do kwalifikacji umowy o mieszanym celu: w części związanym bezpośrednio z działalnością gospodarczą, w części niewykazującym takiego związku. Po drugie analizuje problematykę wielopodmiotowości umowy, gdy po jednej stronie występują podmioty o odmiennym statusie prawnym (indywidualny przedsiębiorca oraz jego małżonek). Omawiany wyrok dotyczy umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej, lecz rozstrzygnięte zagadnienia mają wymiar ogólny w prawie konsumenckim. Dlatego wyrok ten wymaga poszerzonego komentarza.

Słowa kluczowe: konsument, mieszany cel umowy, klauzule abuzywne

Bibliografia

Berek M., Solidarność bierna w stosunkach dłużników z wierzycielem, Warszawa 2016.

Czech T., Glosa do uchwały SN z 28.04.2022 r., III CZP 40/22, „Monitor Prawa Bankowego” 2022/10.

Czech T., Kredyt hipoteczny. Komentarz, Warszawa 2019.

Czech T., Kredyt konsumencki. Komentarz, Warszawa 2018.

Gneta B., Uwagi o kodeksowej definicji konsumenta oraz jej zgodności z prawem unijnym [w:] Kierunki rozwoju europejskiego prawa prywatnego. Wpływ europejskiego prawa

konsumenckiego na prawo krajowe, red. M. Jagielska, E. Rott-Pietrzyk, A. Wiewiórowska-Domagalska, Warszawa 2012.

Gutowski M., Wadliwość umów kredytów frankowych, Warszawa 2022.

Przyborowski Ł. [w:] Prawo konsumenckie. Komentarz, t. 7, red. K. Osajda, Warszawa 2019.

Pyziak-Szafnicka M. [w:] System Prawa Prywatnego, red. Z. Radwański, t. 5, Prawo zobowiązań – część ogólna, red. K. Osajda, Warszawa 2020.

Rządkowski M., Pojęcie konsumenta a umowy mieszanego użytku w prawie polskim, „Monitor Prawniczy” 2016/17.

Trzaskowski R., Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz, Warszawa 2005.

Zandecki J., Status prawny konsumenta jako strony umowy o kredyt indeksowany/denominowany do franka szwajcarskiego, „Studia Prawa Publicznego” 2018/2.

Zoll F., O (nie)znowelizowanym pojęciu konsumenta, czyli o chęci uniknięcia niejasności i co z tego wynikało [w:] Usus magister est optimus. Rozprawy prawnicze ofiarowane profesorowi Andrzejowi Kubasowi, red. B. Jelonek-Jarco, R. Kos, J. Zawadzka, Warszawa 2016.

---

dr Tomasz Tomczak, LL.M., LL.M.

Autor jest adiunktem na Uniwersytecie Opolskim na Wydziale Prawa i Administracji, Katedra Prawa Gospodarczego i Finansowego oraz radcą prawnym (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8499-4553>).

Miarkowanie kary umownej w ramach powództwa o jej zwrot – glosa do wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z 5.12.2018 r., IX Ca 758/18

Komentowane orzeczenie dotyczy możliwości miarkowania kary umownej po tym, jak została ona zapłacona przez dłużnika z zastrzeżeniem zwrotu. Główny problem w sprawie stanowiło to, czy powód może skutecznie wystąpić z odrębnym powództwem o zwrot części zapłaconej już pozwanemu kary. Istota postępowania sprowadzała się do określenia formy i momentu wystąpienia przez dłużnika z żądaniem miarkowania kary umownej. Sąd zgodził się z tezą, że do miarkowania może dojść na skutek powództwa wytoczonego przez dłużnika. Natomiast przyjął kontrowersyjne stanowisko, które zostało poddane w niniejszej glosie krytyce, że do miarkowania nie może dojść po tym, jak kara została zapłacona.

Słowa kluczowe: kara umowna, miarkowanie kary umownej, zapłata z zastrzeżeniem zwrotu, biuro informacji gospodarczej

Bibliografia

Borysiak W. [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, red. K. Osajda, W. Borysiak, Legalis 2021.

Brożek B., Stelmach J., Załuski W., Dziesięć wykładów o ekonomii prawa, Warszawa 2007.

Drapała P. [w:] System Prawa Prywatnego, t. 5, Prawo zobowiązań – część ogólna, red. E. Łętowska, Warszawa 2013.

Frąckowiak J., Orzecznictwo i doktryna jako źródło prawa prywatnego, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji” 2018/112.

Lemkowski M. [w:] Kodeks cywilny, t. 2, Komentarz, red. M. Gutowski, Warszawa 2022.

Mucha A., Transgraniczna mobilność spółek kapitałowych w świetle prawa unijnego i polskiego, Warszawa 2020.

Osajda K., Wielość funkcji zadośćuczynienia a zakres swobody sędziowskiej przy określaniu wysokości zadośćuczynienia [w:] Współczesne problemy prawa zobowiązań, red. J. Haberko, A. Olejniczak, A. Pyrzyńska, D. Sokołowska, Warszawa 2015.

Partyk T. [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie nieprocesowe. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt. Postępowanie zabezpieczające. Komentarz, red. O.M. Piaskowska, Warszawa 2022.

Redelbach A., Wronkowska S., Ziemiński Z., Zarys teorii państwa i prawa, Warszawa 1992.

Sehn M., Miarkowanie kary umownej w świetle najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawach cywilnych, „Monitor Prawniczy” 2021/9.

Szczurowski T., Gwarancja wadialna a konsorcjum, „Przegląd Prawa Handlowego” 2016/5.

Zakrzewski P. [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, t. 3, Zobowiązania. Część ogólna (art. 353–534), red. M. Fras, M. Habdas, Warszawa 2018.

Zieliński M., Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki, Warszawa 2010.

Piotr Ratusznik

Autor jest doktorantem w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4045-7051>).

Zasądzenia odszkodowania w wysokości hipotetycznych, nieponiesionych kosztów naprawy – glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z 16.12.2021 r., III CZP 66/20

W glosowanym postanowieniu Sąd Najwyższy przytoczył utrwaloną linię orzecniczą, zgodnie z którą odszkodowanie wyliczane w myśl tzw. metody kosztorysowej, to rozwiązanie jak najbardziej prawidłowe. Istota tego konstruktu – zwanego restytucją pieniężną – polega na zasądzeniu odszkodowania w wysokości hipotetycznych, nieponiesionych jeszcze kosztów naprawy (z reguły pojazdu). Stanowisko Sądu Najwyższego należało skrytykować, ponieważ broniony przez Sąd Najwyższy sposób naprawienia szkody charakteryzuje się wieloma mankamentami, wśród których należy wymienić: brak podstawy prawnej, naruszenie konstytucyjnej zasady równości, wadliwą obiektywizację szkody oraz generowanie zachowań społecznie niekorzystnych. Szczególnie dziwi, że ostatnia okoliczność – mimo wskazania jej w stanie faktycznym glosowanego postanowienia – została przez Sąd Najwyższy w zasadzie pominięta.

Słowa kluczowe: restytucja pieniężna, metoda kosztorysowa, ubezpieczenie OC, metoda dyferencyjna, sposoby naprawienia szkody, restytucja naturalna, odszkodowanie pieniężne

Bibliografia

Diupero T., Pawelec K., Roszczenia z ubezpieczenia OC w razie uszkodzenia lub zniszczenia samochodu, „Monitor Prawniczy” 2000/1.

Dubis W. [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, red. E. Gniewek, P. Machnikowski, Legalis 2021.

Janiszewska B., O zakresie odpowiedzialności ubezpieczyciela w razie uszkodzenia pojazdu, „Monitor Prawniczy” 2012/15.

Kaliński M., Glosa do uchwały SN (7) z 17.5.2007 r., III CZP 150/06, „Prawo Asekuracyjne” 2008/2.

Kaliński M., Odpowiedzialność odszkodowawcza [w:] System Prawa Prywatnego, t. 6, Prawo zobowiązań – część ogólna, red. A. Olejniczak, Legalis 2018.

Kaliński M., O wadliwej obiektywizacji szkody, „Studia Iuridica” 2007/47.

Kaliński M., Tak zwany ubytek wartości handlowej jako składnik odszkodowania ubezpieczeniowego, „Przegląd Sądowy” 2012/10.

Kaliński M., Zasada odszkodowania w ubezpieczeniach gospodarczych, cz. 1, „Prawo Asekuracyjne” 2002/1.

Kaliński M., Zasada odszkodowania w ubezpieczeniach gospodarczych, cz. 2, „Prawo Asekuracyjne” 2002/2.

Kowalewski E., Odszkodowanie za ubytek wartości handlowej pojazdu po naprawie, „Wiadomości Ubezpieczeniowe” 2011/3.

Oetker H. [w:] Münchener Kommentar zum BGB, red. W. Krüger, Beck-online 2019.

Olędzka A., Obniżenie wartości handlowej pojazdu po naprawie a odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia komunikacyjnego OC, „Wiadomości Ubezpieczeniowe” 2012/1.

Pawelec K., Ubezpieczenie OC i AC w orzecznictwie Sądu Najwyższego, cz. 1, „Radca Prawny” 2000/5.

Piwowar M., O sposobach naprawienia szkody, „Państwo i Prawo” 2013/4.

Reps J., Naprawienie szkody wynikłej ze zniszczenia lub uszkodzenia pojazdu w ubezpieczeniu AC i w obowiązkowym ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych – podstawowe różnice, „Prawo Asekuracyjne” 2006/1.

Sepelowski M., Stosowanie tzw. metody kosztorysowej przy ustalaniu wysokości odszkodowania z ubezpieczenia OC za szkodę na mieniu, „Monitor Prawniczy” 2018/1.

Szpunar A., Dochodzenie roszczeń z obowiązkowych ubezpieczeń komunikacyjnych, „Prawo Asekuracyjne” 2000/3.

Szpunar A., Ustalenie odszkodowania z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia komunikacyjnego, „Kwartalnik Prawa Prywatnego” 1993/1.

Aleksander Kwaśniak

Autor jest słuchaczem eksternistycznego trybu przygotowania rozprawy doktorskiej w Wyższej Szkole Humanitas w Sosnowcu (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9275-279X>).

Spółka prawa handlowego jako podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji publicznej – glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7.07.2022 r., III OSK 1704/21

Duże kontrowersje budzi kwestia zobowiązania do udostępnienia informacji publicznej spółek prawa handlowego, zwłaszcza gdy udziałowcami spółki nie są jednostki samorządu terytorialnego ani Skarb Państwa. Z woli ustawodawcy spółka taka ma obowiązek udostępnienia informacji publicznej, jeżeli wykonuje zadania publiczne lub dysponuje publicznym majątkiem. Komentowanym wyrokiem Naczelny Sąd Administracyjny uchylił wyrok sądu I instancji i zwrócił sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania, wskazując na konieczność zbadania, czy rzeczywiście spółkę akcyjną, której beczynność zaskarżono, można uznać za podmiot zobowiązany informacyjnie. Wyrok ten jest okazją do zbadania treści przepisu zawierającego katalog podmiotów zobowiązanych pod kątem przesłanek skutkujących objęciem obowiązkiem informacyjnym podmiotów prawa prywatnego. Analiza ta pozwoli na sformułowanie postulatów de lege ferenda.

Słowa kluczowe: informacja publiczna, spółka prawa handlowego, zadanie publiczne, dysponowanie publicznym majątkiem

Bibliografia

Brzozowska-Pasieka M., Instytucja kultury jako podmiot zobowiązany do udostępniania informacji [w:] M. Brzozowska-Pasieka, K. Pawlik, Dostęp do informacji publicznej w instytucjach kultury, Warszawa 2019.

Chmaj M. [w:] M. Bidziński, M. Chmaj, P. Szustakiewicz, Ustawa o dostępie do informacji publicznej. Komentarz, Warszawa 2015.

Ćwikła M., Dostęp do informacji publicznej w polskim związku sportowym, „Przegląd Prawa Handlowego” 2021/11.

Kamińska I., Rozbicka-Ostrowska M., Dostęp do informacji publicznej, Warszawa 2007.

Kamińska I., Rozbicka-Ostrowska M., Ustawa o dostępie do informacji publicznej. Komentarz, Warszawa 2016.

Kwaśniak A., Faktyczne i prawne ograniczenia w dostępie do informacji publicznej na tle rodzimego ustawodawstwa, „Roczniki Administracji i Prawa” 2019/2.

Kwaśniak A., Informacja historyczna i archiwalna jako informacja publiczna w kontekście braku cechy aktualności, „Samorząd Terytorialny” 2022/1–2.

Pietras S.M., Szustakiewicz P., Podmioty zobowiązane do udzielenia informacji publicznej w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, „Ius Novum” 2011/4.

Pietrzykowski K., Glosa do uchwały NSA z dnia 11 kwietnia 2005 r., I OPS 1/05, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2006/2.

Sarnecki P., Glosa do uchwały NSA z dnia 11 kwietnia 2005 r., I OPS 1/05, „Przegląd Sejmowy” 2005/6.

Taczowska-Olszewska J., Dostęp do informacji publicznej w polskim systemie prawnym, Warszawa 2014.

Tarnacka K., Prawo do informacji w polskim prawie konstytucyjnym, Warszawa 2009.

Tomaszewska K., Dostęp do informacji publicznej jako kategoria interesu prawnego jednostki w regulacjach prawa administracyjnego, Warszawa 2015.

Tomaszewska K., Dostęp do informacji publicznej w świetle obowiązujących i przyszłych regulacji, Warszawa 2019.

Wilk B., Spółka handlowa jako podmiot zobowiązany do udostępniania informacji publicznych, „Rejent” 2015/8.

Tomasz Kolanowski

Autor jest sędzią Naczelnego Sądu Administracyjnego (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0439-4241>).

Przedmiot opodatkowania sprzedaży nieruchomości nabytej w drodze spadku – wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26.07.2022 r., II FSK 70/20

Opodatkowanie sprzedaży nieruchomości podatkiem dochodowym od osób fizycznych od lat wywołuje wiele kontrowersji. Ustawodawca m.in. pod wpływem orzecznictwa sądów administracyjnych wprowadza zmiany, które mają na celu złagodzenie ciężaru tego podatku, by nie stał się on podatkiem od majątku. Do istotnych należy zmiana opodatkowania w sytuacji nabycia nieruchomości w drodze spadkobrania, po pierwsze, przez zaliczenie okresu przysługiwania prawa własności spadkodawcy do okresu pięcioletniego, który powoduje wyłączenie z opodatkowania jej zbycia. Po drugie, przez możliwość zaliczenia ciężarów spadkowych do kosztów odpłatnego zbycia nieruchomości. Wobec tego, że ustawodawca nie uregulował w drodze stosownych przepisów przejściowych przypadków osób, które dokonały zbycia nieruchomości przed wprowadzeniem tych zmian, stały się one przedmiotem rozważań Naczelnego Sądu Administracyjnego. W zaprezentowanym wyroku analizowano wskazany problem w szerszym kontekście, akcentując przedmiot opodatkowania podatkiem od osób fizycznych.

Słowa kluczowe: Ordynacja podatkowa, indywidualne interpretacje przepisów prawa podatkowego, podatek dochodowy od osób fizycznych, sprzedaż nieruchomości

---

---

dr Aleksander Hetko

Autor współpracuje z Uczelnią Łazarskiego (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4831-2615>).

dr Michał Możdżeń-Marcinkowski

Autor jest pracownikiem naukowym na Uniwersytecie Warszawskim (ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9345-0013>).

Udział w autorstwie tekstu:

Aleksander Hetko – 50%

Michał Możdżeń-Marcinkowski – 50%

Zbywalność praw i roszczeń z dekretu o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy a sukcesja w prawie administracyjnym – rozważania na kanwie wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29.08.2022 r.: I OSK 707/20, I OSK 1717/20, I OSK 2034/20, I OSK 2875/20, oraz uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30.06.2022 r., I OPS 1/22

W Polsce nie kwestionowano dotychczas zbywalności praw i roszczeń byłych właścicieli oraz ich następców prawnych powstałych na tle komunistycznej nacjonalizacji dokonanej dekretem warszawskim z 26.10.1945 r. Taki stan rzeczy diametralnie zmieniły ostatnio cztery wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29.08.2022 r. Ich analiza wskazuje na rewolucyjny charakter wykładni sądowej, arbitralny i bardzo wybiórcze ujęcie szeregu pojęć prawnych takich jak: strona w Kodeksie postępowania administracyjnego, interes prawny, następcy prawni, uprawnienie czy roszczenie. Sąd zakwestionował status procesowy stron całej grupy jednostek oraz firm, które legalnie nabyły roszczenia byłych właścicieli i uczestniczą w postępowaniach administracyjnych. Sąd administracyjny zastosował skrajny pogląd o ograniczonej możliwości sukcesji w prawie administracyjnym, pomijając kwestie aktów administracyjnych rzeczowych i szereg problemów podnoszonych w doktrynie prawa. Autorzy wskazują na problemy graniczne prawa cywilnego i publicznego, których Naczelny Sąd Administracyjny nie uwzględnił. Wskazano również na niebezpieczeństwo naruszenia zasady zupełności systemu prawnego oraz pewności obrotu prawnego.

Słowa kluczowe: dekret warszawski, zbywalność praw i roszczeń dekretowych, interes prawny, strona postępowania administracyjnego, uprawnienie, roszczenie, ekspektatywa, sukcesja w prawie administracyjnym, akty administracyjne rzeczowe, zupełność systemu prawnego, następcy prawni

Bibliografia

Bednarek M., Przemiany własności w Polsce. Podstawowe koncepcje i konstrukcje normatywne, Warszawa 1994.

Bieniek G. [w:] G. Bieniek, S. Kalus, Z. Marmaj, E. Mzyk, Ustawa o gospodarce nieruchomościami. Komentarz, Warszawa 2008.

Bieniek G., Rudnicki S., Nieruchomości. Problematyka prawna, Warszawa 2007.

Bojanowski E., Utrwalona linia orzecznicza (kilka uwag na marginesie orzecznictwa sądów administracyjnych) [w:] Między tradycją a przyszłością w nauce prawa administracyjnego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Janowi Bociowi, red. J. Supernat, Wrocław 2009.

Czuba S., Cywilnoprawna problematyka wywłaszczenia, Warszawa 1980.

Dragan A., Stawicki R., Problematyka reprivatyzacji w wybranych krajach postkomunistycznych, Biuro Analiz i Dokumentacji – Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych Kancelarii Senatu, OT-597, Warszawa 2011.

Duniewska Z. [w:] System Prawa Administracyjnego, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, t. 1, Instytucje prawa administracyjnego, Warszawa 2010.

Gajewski S., Jakubowski A., Wiktorowska A., Zasada stabilności orzecznictwa sądów administracyjnych wobec zjawiska linii orzeczniczych [w:] Dziesięć lat polskich doświadczeń w Unii Europejskiej. Problemy prawnoadministracyjne, t. 2, red. J. Sługocki, Wrocław 2014.

Gandor K., Prawa podmiotowe tymczasowe (ekspektatywy), Wrocław 1968.

Górecki P., Ochrona publicznych praw podmiotowych w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w Polsce, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji” 2006/74.

Grzybowski S., Akt administracyjny jako źródło stosunków obligacyjnych, „Państwo i Prawo” 1966/9.

Hetko A., Dekret Warszawski. Wybrane aspekty systemowe, Warszawa 2012.

Jakimowicz W., Publiczne prawa podmiotowe, Kraków 2002.

Jakubowski A., Gajewski S., Argument z linii orzeczniczej w orzecznictwie sądów administracyjnych, Warszawa 2015.

Jarosz-Żukowska S., Konstytucyjna zasada ochrony własności, Kraków 2003.

Jodłowski J., Postępowanie cywilne, Warszawa 2002.

Karpacka K., Legitymacja procesowa w sprawie odszkodowania za wywłączoną nieruchomość. Źródło interesu prawnego z art. 28 k.p.a. – glosa do uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30.06.2022 r., I OPS 1/22, „Glosa” 2022/4.

Kruszyńska-Kośmicka M., Wyjątki od zasady nieprzenoszalności praw i obowiązków administracyjnych, „Przedsiębiorczość i Zarządzanie” 2019/3.

Kucharski P., Glosa do wyroków NSA: z 15 kwietnia 1993 r., I SA 1719/92 oraz z dnia 18 lutego 1993 r., SA/Wr 1325/92, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 1994/10, poz. 199.

Kuropatwiński J., Cywilne prawo – przelew wierzytelności o odszkodowanie za wydanie z naruszeniem prawa decyzji administracyjnej – dekret z 1945 r. o „gruntach warszawskich”. Glosa do uchwały SN z dnia 7 maja 2009 r., III CZP 18/09, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 2010/7–8, poz. 77.

Kuropatwiński J., Ekspektatywa powstania wierzytelności w polskim prawie cywilnym, Bydgoszcz 2006.

Kuropatwiński J., Umowne rozporządzenie wierzytelnością przyszłą, Toruń 2007.

Lang W., Obowiązki prawa, Warszawa 1962.

Lipowicz I., Agopszowicz A., Glosa do wyroku NSA z dnia 19 stycznia 1995 r., I SA 1326/93, „Glosa” 1996/1.

Łaszczycza G., Matan A., Akt administracyjny rzeczowy [w:] Ewolucja prawnych form administracji publicznej. Księga jubileuszowa z okazji 60. rocznicy urodzin Profesora Ernesta Knosali, red. L. Zacharko, A. Matan, G. Łaszczycza, Warszawa 2008.

Łaszczycza G., Matan A., Następstwo w prawie administracyjnym [w:] Koncepcja systemu prawa administracyjnego. Zjazd Katedr Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego. Zakopane 24–27 września 2006 r., red. J. Zimmermann, Warszawa 2007.

Łętowska E., Prawo cywilne a prawo administracyjne. Razem ale nie do spółki. „Dobre” prawo cywilne, „złe” prawo administracyjne [w:] Rozprawy z polskiego i europejskiego prawa prywatnego. Księga pamiątkowa ofiarowana profesorowi Józefowi Skąpskiemu, red. A. Mączyński, M. Pazdan, A. Szpunar, Kraków 1994.

Łętowski J., Prawo administracyjne. Zagadnienia podstawowe, Warszawa 1990.

Makarzec P., Reprywatyzacja w Polsce i w innych państwach Europy Środkowo-Wschodniej, „Studia Iuridica Lublinensia” 2003, t. 2.

Matan A., Następstwo (sukcesja) z mocy prawa w materialnym prawie administracyjnym, „Casus” 2008/50.

Możdżeń-Marcinkowski M., Administracja rolna [w:] Prawo rolne, red. P. Czechowski, Warszawa 2022.

Możdżeń-Marcinkowski M., Agencja Nieruchomości Rolnych, Kraków 2003.

Możdżeń-Marcinkowski M., Problematyka gałęziowości norm prawnych na przykładzie poszukiwania kryteriów wyodrębniania prawa administracyjnego, „Studia i Materiały” 2016/2.

Możdżeń-Marcinkowski M., Wstęp do prawa administracyjnego ogólnego, Warszawa 2012.

Mzyk E. [w:] Grunty warszawskie w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, red. D. Kozłowska, E. Mzyk, Zielona Góra 2000.

Parchomiuk J., Odpowiedzialność odszkodowawcza za legalne działania administracji publicznej, Warszawa 2007.

Pessel R., Rekompensowanie skutków naruszeń prawa własności wynikających z aktów nacjonalizacyjnych, Warszawa 2003.

Pokoj J., Wywłaszczenie i nacjonalizacja nieruchomości na tle reform rolnych w Polsce po 1918 roku. Studium prawnohistoryczne, Kraków 2016.

Przybylski-Lewandowski F., Uwagi o pojęciu „linia orzecznicza”, „Gdańskie Studia Prawnicze” 2005/14.

Rybicki Z. (red.), Mała encyklopedia prawa, Warszawa 1980.

Stefańska E., Decyzje o odmowie przyznania własności czasowej nieruchomości w trybie dekretu warszawskiego jako przykład patologii w funkcjonowaniu administracji [w:] Patologie w administracji publicznej, red. D.R. Kijowski, P.J. Suwaj, Warszawa 2009.

Strus Z., Grunty warszawskie, „Przegląd Sądowy” 2007/10.

Szalewska M., Wywłaszczenie nieruchomości, Toruń 2005.

Szczygłowska E., Sukcesja uprawnień i obowiązków administracyjnych, Warszawa 2009.

Trzaskowski R., Roszczenie o ustanowienie użytkowania wieczystego jako prawo podmiotowe („ekspektatywa”), Warszawa 2004.

Tybur K., Sprawa administracyjna a sprawa cywilna, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Prawo” 2005/295.

Wronkowska S., Ziemiński Z., Zarys teorii prawa, Poznań 2001.

Wróbel A. [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego, LEX 2022.

Wróbel A. [w:] System Prawa Administracyjnego, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, t. 1, Instytucje prawa administracyjnego, Warszawa 2010.

Ziemski K.M., Sukcesja praw i obowiązków publicznoprawnych, „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego” 2009/1.

---

dr Marcin Gubała

Autor jest radcą prawnym, legislatorem, adiunktem na Wydziale Prawa i Administracji w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku (ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8443-3206>).

Poprawność aktu prawa miejscowego dotyczącego funkcjonowania aptek – glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28.04.2022 r., II GSK 397/22

Glosa odnosi się do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym uchylono wyrok wojewódzkiego sądu administracyjnego w sprawie aktu prawa miejscowego (uchwały rady powiatu) dotyczącego funkcjonowania aptek. Uchwała regulowała materię godzin funkcjonowania aptek i punktów aptecznych. W ocenie sądu wojewódzkiego regulacja ta była zgodna z prawem, jednak Naczelny Sąd Administracyjny dostrzegł problem potencjalnego naruszenia przepisów ustawowych w zakresie, w którym akt ten regulował punkty apteczne. Glosa zawiera rozważania na ten temat oraz odnosi się do sposobu konstruowania podstawy prawnej w aktach prawa miejscowego i uzasadnień projektów tych aktów.

Słowa kluczowe: apteka, punkt apteczny, akt prawa miejscowego, upoważnienie ustawowe

Bibliografia

- Błachut M., Kaczor J., Błędy w tytułach i podstawach prawnych aktów prawa miejscowego jednostek samorządu terytorialnego, „Samorząd Terytorialny” 2013/6.
- Kondrat M. [w:] Prawo farmaceutyczne. Komentarz, red. M. Kondrat, Warszawa 2016, LEX.
- Nowak-Chrząszczuk B. [w:] Prawo farmaceutyczne. Komentarz, red. W.L. Olszewski, Warszawa 2016, LEX.
- Stefańczyk-Kaczmarzyk J. [w:] Prawo farmaceutyczne. Komentarz, red. M. Kondrat, Warszawa 2016, LEX.
- Warylewski J. (red.), Zasady techniki prawodawczej. Komentarz do rozporządzenia, Warszawa 2003.
- Wierczyński G., Redagowanie i ogłaszanie aktów normatywnych. Komentarz, Warszawa 2016, LEX.
- Wilk J., Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych w powiatach, w których funkcjonują apteki 24-godzinne, „Nowe Zeszyty Samorządowe” 2014/5.
- Wronkowska S., Zieliński M., Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki, Warszawa 2008.

Paweł Stokłosa

Autor jest pracownikiem samorządowym oraz doktorantem w WSPiA Rzeszowskiej Szkole Wyższej, Katedra Prawa Gospodarczego i Handlowego.

Działalność wyłączona z możliwości uzyskania wsparcia – glosa do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 17.04.2019 r., I SA/Kr 194/19

Analizowany wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie został wydany na tle stanu faktycznego, w którym wnioskodawca – osoba fizyczna złożyła wniosek o przyznanie pomocy w poddziałaniu: „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Pomoc miała dotyczyć podjęcia działalności gospodarczej. Na podstawie oceny wniosku samorząd województwa wykonujący zadania instytucji zarządzającej, tj. ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi, podjął decyzję o odmowie przyznania pomocy. Dokonując kontroli wspomnianego rozstrzygnięcia samorządu, Sąd przeanalizował stanowiska stron postępowania. Działalność planowana przez wnioskodawcę mieściła się w zakresie rzeczowym krajowych przepisów wykonawczych dotyczących przyznawanej pomocy. Wyłączona była natomiast z możliwości uzyskania wsparcia przez normy prawa wspólnotowego, które określają zdaniem Sądu zakres stosowania przepisów krajowych. W wyniku dokonanej analizy Sąd oddalił skargę.

Słowa kluczowe: pomoc de minimis, odmowa przyznania pomocy, PROW 2014–2020, środki Unii Europejskiej

Bibliografia

Morawski L., Wykładnia w orzecznictwie sądów, Toruń 2002.

Zirk-Sadowski M. [w:] System Prawa Administracyjnego, t. 4, Wykładnia w prawie administracyjnym, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2012.